

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 28 czerwca 2024 r.

RPS-I.431.8.2024

Pani

Dorota Dąbrowska

Burmistrz Miasta i Gminy Dąbrowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych² oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³, w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowicach⁴, adres: ul. Nowy Rynek 17, 99-352 przeprowadzono kontrolę w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. ustaw. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Burmistrza Miasta i Gminy z wykonywania ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a w szczególności: terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym przeprowadzono w dniach 8, 9 i 10 maja 2024 r. przez 3-osobowy zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

1. Sławomir Chmielewski – inspektor wojewódzki w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów) na podstawie upoważnienia Nr 53/2024 r.
2. Klaudyna Lekler - Lipińska – inspektor wojewódzki w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 54/2024 r.
2. Monika Szewczyk – inspektor wojewódzki w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 52/2024 r.

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

2 (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.)

3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)

4 Dalej: MGOPS lub Ośrodek

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrzynkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego.

Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli MGOPS w Dąbrowicach pod poz. 1/2024 r.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji na podstawie, której Burmistrz Miasta i Gminy Dąbrowice; Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą funkcję Burmistrza Miasta i Gminy Dąbrowice pełniła Pani Dorota Dąbrowska⁵.

Uchwałą Nr XLIX/277/2022 Rady Gminy Dąbrowice z dnia 5 grudnia 2022 r., uchwalono Statut Ośrodka i wskazano w nim przepisy prawa na podstawie, których realizowane są zadania zleczone z zakresu administracji rządowej tj. ustawę z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawę z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W § 7 Regulaminu Organizacyjnego, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 1/2023 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowicach z dnia 2 stycznia 2023 r., wyodrębniono w strukturze Ośrodka Dział Świadczeń Rodzinnych, natomiast § 12 Regulaminu wskazano zadania dla pracowników realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Kontrolujący ustalili, że Burmistrz Miasta i Gminy Dąbrowice powierzył realizację zadań wynikających z ww. ustaw Dyrektorowi Ośrodka, któremu wydał stosowne upoważnienie⁶ do prowadzenia postępowań, a także do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie: świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. Dyrektor MGOPS nie posiadał natomiast upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Dąbrowice do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁵Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

⁶Zarządzenie Nr 106/22 z dnia 30 grudnia 2022 r.

Pracownicy Ośrodka - Starszy Specjalista Pracy Socjalnej, Specjalista Pracy Socjalnej, oraz Aspirant Pracy Socjalnej posiadają zakresy obowiązków⁷ stosowne do realizowanych zadań i prowadzenia postępowań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bez wydawania decyzji administracyjnych.

Kontrolujący ustalili, że w Ośrodku nie opracowano wewnętrznych procedur w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

MGOPS w Dąbrowicach, zgodnie z art 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 15 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zawarł umowę licencyjną na 2023 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA) na okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku. Oprogramowanie przeznaczone jest dla organów właściwych i ma na celu wspomaganie pracowników w realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz towarzyszących ustawie aktów prawnych.

Kontrolowane rozwiązania organizacyjne podmiotu realizującego zadanie w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego nie naruszają treści art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowość prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁸

Ośrodek prowadzi papierowy rejestr złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz rejestr wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kontrolujący zweryfikowali dane zawarte w rejestrach papierowych. W rejestrze złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych zarejestrowano 99 wniosków (w tym 96 wniosków w formie papierowej oraz 3 w formie elektronicznej). Wszystkie skontrolowane wnioski poddane kontroli były każdorazowo opatrzone pieczęcią i datą wpływu wniosku do

⁷Zakresy obowiązków pracowników

⁸(Dz. U. z 2021 r., poz.735 ze zm.), dalej: Kodeks lub KPA.

Ośrodka. Wnioski poddane kontroli zostały prawidłowo i kompletnie wypełnione przez wnioskodawców. Do skontrolowanych wniosków były dołączone dokumenty dotyczące dochodów oraz inne dokumenty wymagane, stosowne do wnioskowanych dodatków i świadczeń. Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi Centralnej Bazy Beneficjentów (w ramach Emp@tii). Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne były doręczane za pośrednictwem operatora pocztowego lub w siedzibie MGOPS. Ośrodek terminowo realizował wypłatę przyznanych świadczeń.

Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że złożone wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. oraz z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych⁹.

Skontrolowano 59 spraw z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym: 35 spraw zawierających decyzje przyznające prawo do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami¹⁰, 4 sprawy zawierające decyzje odmawiające przyznania prawa do zasiłków rodzinnych, 3 sprawy zawierającą decyzje przyznające prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, 2 sprawy zawierające decyzje przyznające prawo do świadczenia rodzicielskiego, 9 spraw w zakresie świadczenia pielęgnacyjnego¹¹ w tym 2 decyzje przekazane do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, 6 spraw zawierających decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego.

Kontroli poddano sprawy o numerach decyzji:

1. MGOPS.5310.44.2023.MK,	31. MGOPS.531.2.2023.MK,
1. MGOPS.5310.42.2023.MK,	32. MGOPS.531.6.2023.MK,
1. MGOPS.5310.69.2023.MK,	33. MGOPS.5310.26.2023.MK,

⁹ (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466), (Dz.U. z 2023 r. poz. 1340)

¹⁰ z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

¹¹ W związku z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2024 (Monitor Polski z dnia 15 listopada 2023 r. poz. 1224)

1. MGOPS.5310.74.2023.MK,
1. MGOPS.5310.48.2023.MK,
1. MGOPS.5310.41.2023.MK,
1. MGOPS.5310.67.2023.MK,
1. MGOPS.5310.75.2023.MK,
1. MGOPS.5310.55.2023.MK,
1. MGOPS.5310.62.2023.MK,
1. MGOPS.5310.54.2023.MK,
1. MGOPS.5310.68.2023.MK,
1. MGOPS.5310.45.2023.MK,
1. MGOPS.5310.17.2023.MK,
1. MGOPS.5310.72.2023.MK,
1. MGOPS.5310.14.2023.MK,
1. MGOPS.5310.57.2023.MK,
1. MGOPS.5310.59.2023.MK,
1. MGOPS.5310.58.2023.MK,
1. MGOPS.5310.52.2023.MK,
1. MGOPS.5310.50.2023.MK,
1. MGOPS.5310.49.2023.MK,
1. MGOPS.5310.56.2023.MK,
1. MGOPS.5310.73.2023.MK,
1. MGOPS.5310.65.2023.MK,
1. MGOPS.5310.66.2023.MK,
1. MGOPS.5310.71.2023.MK,
1. MGOPS.5310.46.2023.MK,
1. MGOPS.5310.43.2023.MK,
1. MGOPS.5310.76.2023.MK,
34. MGOPS.5311.25.2023.MK,
35. MGOPS.5311.23.2023.MK,
36. MGOPS.5311.17.2023.MK,
37. MGOPS.5311.12.2024.MK,
38. MGOPS.5311.16.2023.MK,
39. MGOPS.5313.3.2023.MK,
40. MGOPS.5313.7.2023.MK,
41. MGOPS.5313.5.2023.MK,
42. MGOPS.5310.51.2023.MK,
43. MGOPS.5310.53.2023.MK,
44. MGOPS.5310.70.2023.MK,
45. MGOPS.5312.26.2023.MK,
46. MGOPS.5311.17.2023.MK,
47. MGOPS.5312.30.2023.MK,
48. MGOPS.5312.31.2023.MK,
49. MGOPS.5310.61.2023.MK,
50. MGOPS.5312.25.2023.MK,
51. MGOPS.5312.33.2023.MK,
52. MGOPS.5312.24.2023.MK,
53. MGOPS.5311.19.2023.MK,
54. MGOPS.5312.16.2023.OW,
55. MGOPS.5310.60.2023.MK,
56. MGOPS.5310.25.2023.MK,
57. MGOPS.5310.39.2023.MK,
58. MGOPS.5310.40.2023.MK,
59. MGOPS.5310.47.2023.MK.

W poddanych kontroli sprawach stwierdzono następujące **uchybieńia**:

1) w sentencji decyzji przyznającej prawo do świadczenia rodzicielskiego nie uwzględniono tzw. podzielności świadczenia (art. 17c ust. 7 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Nieprawidłowo określono wysokość świadczenia rodzicielskiego przysługującego za niepełny miesiąc. Kontrolujący ustalili, że uchybienie to nie miało jednakże wpływu na sposób

realizacji zadania, gdyż wnioskodawca otrzymał wypłatę świadczenia w prawidłowej wysokości;

2) we wszystkich skontrolowanych decyzjach odmawiających prawa do świadczeń rodzinnych nie wskazano w sentencji, okresu od kiedy odmówiono przyznania prawa do wnioskowanych świadczeń; co skutkuje m.in. brakiem informacji na jaki okres zasiłkowy odmówiono prawa do przedmiotowego świadczenia – art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych; w podstawie prawnej tych decyzji nie wskazano również art. 8 ustawy ani artykułów odpowiadających dodatkom, na które został złożony wniosek. Ponadto, w skontrolowanych decyzjach, w których odmówiono prawa do świadczeń z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe nie poinformowano strony, że w sprawie nie ma zastosowania mechanizm „złotówka za złotówkę”.

3) sposób doręczenia skontrolowanych decyzji (za wyjątkiem decyzji, które zostały odebrane przez wnioskodawców osobiście w siedzibie Ośrodka) nie był zgodny z przepisami określonymi w KPA. Do doręczenia decyzji wykorzystano formularze potwierdzenia odbioru dla przesyłek nadanych na zasadach ogólnych, natomiast należało użyć formularzy potwierdzenia odbioru dla przesyłek nadanych w postępowaniu administracyjnym, gdyż tzw. „żółta zwrotka” nie spełnia wymogów druku potwierdzenia odbioru wskazanych w art. 43, 44 i 46 § 2 KPA,

4) decyzje o numerach: MGOPS.531.2.2023.MK, MGOPS.531.6.2023.MK, MGOPS.5311.25.2023.MK, MGOPS.5311.23.2023.MK, MGOPS.5311.17.2023.MK, MGOPS.5311.16.2023.MK, MGOPS.5313.3.2023.MK, MGOPS.5313.7.2023.MK, MGOPS.5313.5.2023.MK, MGOPS.5312.26.2023.MK, MGOPS.5311.17.2023.MK, MGOPS.5312.30.2023.MK, MGOPS.5312.31.2023.MK, MGOPS.5311.19.2023.MK, MGOPS.5312.16.2023.OW zawierały pouczenie o możliwości odwołania się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach za pośrednictwem cyt.: „Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowicach” w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Użyte w pouczeniu sformułowanie pozostaje w sprzeczności z art. 129 § 1 KPA, który stanowi, że „*Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję*”. W decyzjach administracyjnych, wydawanych w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych oraz ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organem właściwym jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.

W sprawach o numerach: MGOPS.5310.42.2023.MK, MGOPS.5310.72.2023.MK, MGOPS.5311.25.2023.MK, MGOPS.5310.25.2023.MK brakowało informacji na temat daty

odbioru decyzji administracyjnej przez osobę będącą stroną w postępowaniu, co jest niezgodne z art. 46 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, dlatego należy uznać to za **nieprawidłowość**.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków i zgromadzonych dokumentów, niezbędnych do ustalenia uprawnienia do świadczeń rodzinnych stwierdzono, że wnioski te zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z zasadami określonymi w art. 5 ust. 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych (w dwóch skontrolowanych sprawach), w których dochód rodziny przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, prawidłowo wydano decyzję z zastosowaniem mechanizmu tzw. „złotówka za złotówkę”.

Przyznane świadczenia wypłacano zgodnie z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. terminowo, w okresach miesięcznych na wskazane przez wnioskodawców rachunki bankowe oraz w kasie MGOPS w Dąbrowicach.

Do Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowicach wpłynęło 7 wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023 r. wszystkie skontrolowane wnioski zostały złożone w formie papierowej.

Kontroli poddano 7 spraw dotyczących przyznania **świadczeń z funduszu alimentacyjnego** oraz 1 decyzję zmieniającą wysokość zasądzonych alimentów.

1. MGOPS.5420.2.2023.OW,
2. MGOPS.5420.5.2023.MK – decyzja zmieniająca kwotę alimentów zgodnie z wyrokiem Sądu dostarczonym przez komornika sądowego,
3. MGOPS.5420.7.2023.MK,
4. MGOPS.5420.10.2023.MK,
5. MGOPS.5420.12.2023.MK,
6. MGOPS.5420.9.2023.MK,
7. MGOPS.5420.8.2023.MK,
8. MGOPS.5420.11.2023.MK.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wszystkich wniosków i zgromadzonych dokumentów, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalono, że wnioski te zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W wyniku

analizy skontrolowanych spraw z zakresu funduszu alimentacyjnego, we wszystkich skontrolowanych wnioskach stwierdzono **nieprawidłowość** w zakresie braku oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny (§ 2 pkt. 8 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego)¹².

W skontrolowanych sprawach: MGOPS.5420.2.2023.OW, MGOPS.5420.7.2023.MK, MGOPS.5420.10.2023.MK, MGOPS.5420.12.2023.MK, MGOPS.5420.9.2023.MK, MGOPS.5420.9.2023.MK, MGOPS.5420.8.2023.MK, MGOPS.5420.11.2023.MK, kontrolujący odnotowali, iż wydane decyzje zawierały pouczenie o możliwości odwołania się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach za pośrednictwem cyt.: „*Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowicach*” w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Natomiast w pouczeniu decyzji MGOPS.5420.5.2023.MK zawarto zapis o możliwości odwołania się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach za pośrednictwem cyt.: „*Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowicach*”. Użyte w pouczeniu sformułowanie pozostaje w sprzeczności z art. 129 § 1 KPA, który stanowi, że „*Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję*”. Organem, w przedmiotowych sprawach, jest Burmistrz Miasta i Gminy Dąbrowice.

Ustalono również, iż w decyzji MGOPS.5420.5.2023.MK z 26.07.2023 r. zmieniającej wysokość zasądzonych alimentów, zgodnie z wyrokiem sądu, Ośrodek analizując zasadność wypłacenia alimentów w wyższej kwocie opierał się na zaświadczeniu o bezskuteczności egzekucji komorniczej z 19.08.2022 r. Należy uznać to za **nieprawidłowość**, ponieważ zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów wniosek powinien zawierać zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji. Z treści ww. powołanych przepisów wynika, że zaświadczenie lub oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji powinno zawierać informację stwierdzającą bezskuteczność egzekucji za ostatnie 2 miesiące, przy czym "ostatnie dwa miesiące" należy rozumieć jako okres kolejnych dwóch miesięcy kalendarzowych bezpośrednio poprzedzający miesiąc, w którym dochodzi do wydania decyzji w sprawie. Co za tym idzie, co do zasady zaświadczenie o bezskuteczności powinno być

¹²(Dz. U. z 2015 poz. 1905), (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341)

wydane w tym samym miesiącu, co złożony wniosek, bowiem tylko wtedy spełnienie ww. warunków będzie możliwe.

W poddanych do kontroli sprawach nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie terminowości wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontroli poddano również prawidłowość prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych - zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny¹³.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach przejął zadanie od Gminy Dąbrowice w styczniu 2023 r. Na czas przeprowadzania czynności kontrolnych Ośrodek posiadał niekompletne akta dotyczące dłużników alimentacyjnych. Zespół kontrolujący dokonał oceny 10 postępowań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych, tj. 100% postępowań. W 8 skontrolowanych sprawach nie został zrealizowany obowiązek nałożony ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w szczególności opisany w *Rozdziale 2. Zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych*. Ośrodek w skontrolowanych aktach nie posiadał wyroków Sądów zasądzających alimenty na rzecz osób uprawnionych oraz stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych względem osób uprawnionych. Kontrolujący nie odnotowali również korespondencji Ośrodka z komornikami sądowymi, prowadzącymi czynności egzekucyjne wobec bezskuteczności egzekucji. We wszystkich skontrolowanych sprawach Ośrodek nie występował do Prokuratury Rejonowej z wnioskiem o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - kk, jak również z wnioskiem do właściwego Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym. Na 10 skontrolowanych spraw, tylko w 2 sprawach dłużnik został wezwany przez Ośrodek na wywiad alimentacyjny. W jednej sprawie dłużnik alimentacyjny został wezwany na wywiad 16.03.2023 r., jednakże nie odebrał wezwania i korespondencja 27.03.2023 r. wróciła do Ośrodka. W drugiej skontrolowanej sprawie dłużnik został wezwany w celu przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego 16.03.2023 r. Dłużnik odebrał wezwanie 17.03.2023 r. i tego samego dnia zgłosił się do Ośrodka. Został przeprowadzony wywiad alimentacyjny i zostało odebrane oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny jest zatrudniony na umowę o pracę oraz ma zajęte wynagrodzenie przez komornika sądowego.

13 (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 ze zm.)

MGOPS w Dąbrowicach w okresie kontrolowanym, tj. od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r. przekazał informację o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych do Biur Informacji Gospodarczej (BIG) tylko w kwietniu 2023 r. (BIG InfoMonitor) i w listopadzie 2023r. (BIG InfoMonitor i KR D). W pozostałych miesiącach 2023 roku pracownik MGOPS w Dąbrowicach nie przysyłał oraz nie uaktualniał zadłużeń dłużników alimentacyjnych. Należy nadmienić, iż dane o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych winny być przekazywane do właściwych w tym obszarze instytucji, co miesiąc, celem aktualizacji zadłużenia oraz odsetek od zadłużenia. Powyższe należy uznać za **nieprawidłowość**. Ośrodek posiadał dostęp jedynie do biura BIG InfoMonitor i KR D, nie posiadał natomiast konta w biurze ERIF i KBIG.

Kolejną **nieprawidłowością** jest fakt, że MGOPS w Dąbrowicach nie wypełniał również obowiązku zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wyżej wymieniony przepis wszedł 18 w życie 1 grudnia 2021 roku.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach ocenia się **negatywnie**.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdania rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2023 w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego. Ośrodek przekazał dane statystyczne, które były zgodne z raportami z systemu dziedzinowego. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowej zapomogi, „Za życiem” oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2023 roku do 31.12.2023 roku. Skontrolowano dane dotyczące wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kolejnych miesiącach IV kwartału 2023 r. oraz świadczeń rodzinnych w kolejnych miesiącach I kwartału. Wykazana w CAS liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych

w poszczególnych miesiącach kwartału jest tożsama z raportem „zestawienia realizacji świadczeń” wygenerowanym w systemie dziedzicznym. Ośrodek przekazał dane statystyczne, które były zgodne z raportami z systemu dziedzicznego.

Kontrolujący nie wnoszą zastrzeżeń do zweryfikowanych sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2023 r. Burmistrza Miasta i Gminy Dąbrowice otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna w łącznej wysokości 1 346 540 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 1 342 994,57 zł, z tego na wypłatę świadczeń wydatkowano 1 304 080,00 zł, na koszty obsługi wydatkowano w ramach zadania 38 914,57 zł. Do budżetu państwa zwrócono niewykorzystane środki finansowe w wysokości 3 545,43 zł. Powyższe kwoty są zgodne z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

W okresie kontrolowanym do Ośrodka nie wpłynęły wnioski, które należało przekazać do Wojewody Łódzkiego w celu zweryfikowania, czy zachodzi koordynacja systemu zabezpieczenia społecznego.

W okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku świadczenia rodzinne przyznano 89 decyzjami administracyjnymi, natomiast świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznano 7 decyzjami administracyjnymi.

W kontrolowanym okresie wydano 16 decyzji odmawiających uprawnień do świadczeń rodzinnych, w stosunku do których wpłynęło 7 odwołań. Ośrodek wszystkie sprawy przekazał do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Skierniewicach. Organ II instancji w tych sprawach wydał:

- 3 decyzje zmieniające;
- 3 decyzje przekazał do MGOPS w Dąbrowicach celem ponownego rozpatrzenia;
- 1 sprawa była w toku rozpatrywania.

Z zakresu realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023 roku nie wydano decyzji odmawiających prawa do świadczeń.

W okresie kontrolowanym do MGOPS w Dąbrowicach nie wpłynęła żadna skarga na postępowania prowadzone przez organ w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń, prowadzone przez Burmistrza Miasta i Gminy Dąbrowice postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**, natomiast prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ocenia się **negatywnie**.

Za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy Dąbrowice, Dyrektor Ośrodka i pracownicy realizujący kontrolowane zadanie.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z 14 czerwca 2024 roku nie wniesiono zastrzeżeń.

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli **uchybieniami i nieprawidłowościami** zalecam podjęcie skutecznych działań w zakresie:

- 1) określania w sentencji decyzji, zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym, wysokości kwot świadczenia rodzicielskiego przysługującego za niepełny miesiąc;
- 2) wskazywania w sentencji decyzji odmawiających prawa do świadczeń rodzinnych okresu od kiedy odmówiono przyznania prawa do wnioskowanych świadczeń;
- 3) prawidłowego wskazywania podstawy prawnej podejmowanych decyzji administracyjnych; podstawa prawna decyzji administracyjnej (art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.) musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego jak i materialnego¹⁴;
- 4) prawidłowego doręczania decyzji administracyjnych, w szczególności stosowania właściwego druku do potwierdzania doręczenia decyzji, a w przypadku doręczania w siedzibie organu administracji – zamieszczania na decyzji daty jej odbioru przez stronę;
- 5) umieszczania w decyzjach administracyjnych prawidłowego pouczenia¹⁵; pouczenie jest bowiem bardzo ważną instytucją prawa administracyjnego stanowiącą wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania (art. 8 k.p.a.) oraz zasady udzielania informacji (art. 9 k.p.a.) na każdym etapie postępowania, jak również obligatoryjnym

14 Vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 kwietnia 2022 r., sygn. akt III OSK 4530/21

15 Vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 września 2021 r., sygn. akt I OSK 4339/18

elementem każdej decyzji i postanowienia. Pouczenia stanowią na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu.

- 6) realizowania wszystkich obowiązków wynikających z rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 7) zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 8) systematycznego przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, wynikających z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 ze zm.)
- 9) udzielenia Dyrektorowi MGOPS upoważnienia do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Informacje w powyższym zakresie należy przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź) za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka wskazując w treści pisma znak sprawy: RPS-I.431.8.2024.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anna Szymajda
**Zastępca Dyrektora
Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej**